

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci **žalobce J.A.**, nar. „X“, trvale bytem „X“, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o **žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 6. 2015, č. j. „X“/46091-KRM,**

t a k t o :

- I. Ž a l o b a** proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne **25.6.2015, č. j. „X“/46091-KRM, s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení uvedeným ve výrokové části tohoto rozsudku byly podle § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 6. 5. 2015, č. j. R - 6. 5. 2015 - 422/“X“, jímž **byla zamítnuta žádost žalobce (toho času poživatele předčasného starobního důchodu) o změnu výše invalidního důchodu dosud poskytovaného pro invaliditu druhého stupně,** neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Chrudim (dále též „OSSZ Chrudim“) ze dne 23.3.2015 i podle

posudku České správy sociálního zabezpečení ze dne 24. 6. 2015 poklesla pracovní schopnost žalobce „pouze“ o 60 % (posuzující lékaři se shodli jak na rozhodující příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, tak na míře poklesu pracovní schopnosti žalobce). Žalobce je tak nadále invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nicméně jedná se stále o invaliditu druhého stupně, nikoli o invaliditu třetího stupně. Podle posuzujících lékařů je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole XV (funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), odd. B (postižení končetin), položce 9c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vyhláška č. 359/2009 Sb.“), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 35 % až 50 %. Vzhledem k provázejícím onemocněním byla tato hodnota zvýšena o 10 % na 60 % (§ 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb.).

Žalobce proti rozhodnutí žalované podal žalobu. Namítl, že již od roku 2006, kdy upadl na ledu, nepracuje, jeho zdravotní stav se nelepší, naopak se zhoršuje. Původně mu byl po výše zmíněném úraze a po následné operativní náhradě kyčelního kloubu umělým materiálem přiznán plný invalidní důchod, po stabilizaci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (7/2007) mu však „*byl plný invalidní důchod snížen na částečný*“, s čímž žalobce nesouhlasil, avšak proti rozhodnutí žalované nebrojil. Je přesvědčen, že v současnosti není schopen vykonávat žádnou práci (byť při jednání soudu připustil, že by byl schopen vykonávat sedavé zaměstnání /viz protokol o jednání ze dne 7. 12. 2015/), „*má problémy s vápencem na kyčli, který neustále roste a tím mu znemožňuje chůzi*“. Má též problémy s páteří, dále se léčí s cukrovkou a se štítnou žlázou. Žádá proto „*o prošetření celé záležitosti a jeho zdravotního stavu*“ a o „*přiznání plného invalidního důchodu*“, resp. navrhl, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná se k žalobě nevyjádřila, vyčkávala na závěry příslušné posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Soud o žalobě uvážil následovně:

Podle § 75 odst. 2 s. ř. s., soud přezkouvává napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (dispoziční zásada), které je třeba výslovně formulovat v žalobě (§ 71 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Přezkouvá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezený v § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „*jinou vadou řízení před soudem*“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkouvá a poté zruší žalobou napadené správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.2.2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63, dostupný na www.nssoud.cz).

Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se

a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo

b) invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod je podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“), posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak **posudek**, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti **bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí**. Posudek lze považovat za úplný a přesvědčivý pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k účastníkem řízení udávaným potížím, zodpoví jeho námítky a své posudkové závěry náležitě zdůvodní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, č. j. 4 Ads 169/2014 – 27). **Jinými slovy: Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává.** Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v

řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 - 24, rozsudek ze dne 10.5.2013, č. j. 6 Ads 12/2013 - 22, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 25/2013 – 26, a mnohé jiné), případně - namítá-li to žalobce - zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

Z důvodů shora popsaných soud ve věci provedl důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Hradci Králové (dále též „PK MPSV“ či „posudková komise“), ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. Posudek byl vypracován dne 22. 10. 2015 a byl čten při jednání soudu dne 7. 12. 2015. **K posudku PK MPSV neměl žalobce žádné výhrady** (viz protokol o jednání ze dne 7. 12. 2015).

Z posudku PK MPSV soud zjistil, že v **PK MPSV zasedal jako odborný lékař klinických oborů ortoped** MUDr. Josef Bláha. PK MPSV vycházela při zpracování posudku ze spisové dokumentace vedené pro žalobce u Lékařské posudkové služby OSSZ Chrudim, ze spisové dokumentace vedené pro žalobce u České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Hradec Králové, oddělení posudkové služby, a dále ze zdravotní dokumentace žalobce zapůjčené od praktického lékaře žalobce a z dalších nálezů vyjmenovaných na straně 2 posudku PK MPSV. Došlo též k vlastnímu přešetření žalobce při jednání PK MPSV. **PK MPSV tak zpracovala posudek v řádném složení, za účasti lékaře z oboru posudkového lékařství (MUDr. Vladimír Mičoch) a z oboru ortopedie, tj. medicínské specializace, kam spadá léčba dominantního postižení žalobce (viz níže). Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů. PK MPSV tudíž měla dostatečné množství podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobce ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěl.**

Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je dle PK MPSV zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, odd. B, položce 9c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobce pak PK MPSV stanovila podle kapitoly XV, oddílu B, položky 9c přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. na 50 % (tedy shodně jako lékaři v řízení, z něhož žalovaného rozhodnutí vzešlo), přičemž zvýšila horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti o 10 % (§ 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb.). **PK MPSV tak potvrdila správnost posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Chrudim ze dne 23. 3. 2015 a posudku České správy sociálního zabezpečení ze dne 24. 6. 2015**, dle kterých žalobce je tak nadále invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nicméně jedná se stále o invaliditu druhého stupně, nikoli o invaliditu třetího stupně.

PK MPSV konstatovala, že se v případě žalobce jedná o 62 letého obézního posuzovaného po operativní náhradě levého kyčelního kloubu umělým materiálem po úrazu s těžce omezenou funkcí implantátu, degenerativními změnami pravého kyčelního kloubu II. stupně bez omezení rozsahu hybnosti, s hypertenzní chorobou I. stupně kompenzovanou léky, bolestmi páteře a nosných kloubů při věku přiměřených degenerativních změnách bez

kořenového kompresivního syndromu, s diabetem mellitus II. typu kompenzovaným perorálně bez komplikací, po infekční žloutence bez následků, se sníženou činností štítné žlázy kompenzovanou po léčbě thyreotoxikosy ozářením radiojódem a po odstranění části zevního menisku levého kolenního kloubu. **S doloženým zdravotním stavem je dle PK MPSV žalobce schopen vykonávat lehké dělnické zaměstnání sedavého charakteru s možností zkrácení pracovního úvazku (což při jednání nezpochybnil ani sám žalobce, nicméně poukázal na nepříznivou situaci na trhu práce).**

K námitkám žalobce PK MPSV uvedla, že žalobce od 19. 6. 2006 pobíral plný invalidní důchod, který byl přiznán rozhodnutím ČSSZ Praha na podkladě posudku lékaře OSSZ Chrudim ze dne 21. 6. 2006 pro stav po provedené náhradě levého kyčelního kloubu v roce 2006 pro úraz. Tento posudek považuje PK MPSV Hradec Králové za objektivní zhodnocení zdravotního stavu. Při kontrolní lékařské prohlídce lékařem OSSZ Chrudim dne 10. 7. 2007 byla plná invalidita snížena na částečnou, když byl na podkladě odborného lékařského nálezu konstatován stabilizovaný stav. Takový postup byl dle PK MPSV v daném případě odůvodněný. Na tomto místě soud pro úplnost dodává, že i dle judikatury správních soudů důvodem zániku plné invalidity nemusí být vždy jen zlepšení zdravotního stavu, ale i stabilizace zdravotního stavu, neboť sama stabilizace dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu spojená s adaptací člověka na situaci vyvolanou například úrazem může vést k obnovení pracovní schopnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2003, č. j. 3 Ads 7/2003 - 42).

Dle MPSV z prostudované dokumentace nevyplývá, že by byl žalobce upoután na invalidní vozík. Ostatně k soudu se žalobce dostavil bez doprovodu s oporou jedné francouzské hole. V případě zhoršení zdravotního stavu může samozřejmě žalobce požádat o změnu výše invalidního důchodu.

Doprovázející zdravotní postižení byla zohledněna postupem dle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. (zvýšení horní hranice o 10 procentních bodů). Diabetes mellitus II. typu je navíc v současnosti kompenzován a bez komplikací, snížená činnost štítné žlázy je kompenzována, hypertenzní choroba I. stupně taktéž. Posudkově významné zhoršení zdravotního stavu tak nebylo dle PK MPSV prokázáno. Jedná se o běžné postupné zhoršování zdravotního stavu člověka, které může každý urychlit nebo zpomalit dodržováním zásad zdravého způsobu života (včetně životosprávy). Bolesti jako průvodní jev somatického nebo duševního onemocnění nejsou samostatným posudkovým kritériem, protože intenzita jejich vnímání je zcela dána individuálním prahem bolesti a duševním stavem posuzovaného.

Obdobně rozhodující není subjektivní přesvědčení žalobce o nesprávnosti posudků, neboť jedině lékař se specializací na posudkové lékařství disponuje odbornou kompetencí ke stanovení dominantního zdravotního postižení a míry poklesu pracovní schopnosti. V této souvislosti je možno připomenout i ustálenou soudní praxi, dle které se při posuzování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření, nikoli ze subjektivních pocitů a stesků posuzovaného (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 - 46). Jinými slovy: pro určení stupně invalidity není rozhodující počet operací, udávané subjektivní obtíže, množství užívaných léků, ale aktuální klinický nález doložený odbornými lékařskými nálezy.

Soud tedy shrnuje, že stěžejním důkazem v řízení byl posudek PK MPSV. Tento posudek shledal soud jednoznačným, určitým, srozumitelným, úplným a přesvědčivým, neboť se v něm posudková komise vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, vyhodnotila potíže udávané žalobcem, reagovala na jeho námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodnila. Další doplnění posudku proto již nebylo třeba, zvláště když žalobce k posudku žádné výhrady neměl. Na tomto místě je vhodné pro úplnost připomenout, že řízení před správními soudy je ovládáno zásadou projednací a nikoliv vyšetřovací (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129, či rozsudky téhož soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 5 Afs 46/2013 – 28, a ze dne 5. 3. 2015, č. j. 7 As 279/2014 - 23), tzn., že skutkový stav je zjišťován v rozsahu účastníky tvrzeném a pomocí důkazů účastníky označených (příčemž platí, že každý z účastníků prokazuje ty skutečnosti, ze kterých vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky).

Se zřetelem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že zdravotní stav žalobce byl přezkoumán řádně a objektivně, přičemž bylo nepochybně prokázáno, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalobce byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nicméně jednalo se stále o invaliditu druhého stupně, nikoli o invaliditu třetího stupně. Žalovaná tedy rozhodla správně, pokud žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu dosud poskytovaného pro invaliditu druhého stupně zamítla.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce nebyl v tomto řízení procesně úspěšný a žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení. Proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 7. prosince 2015

Aleš Korejtko v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová